

LAVEX

ROČNÍK XLI

3 • 2014

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH • MANAŽMENT • MARKETING

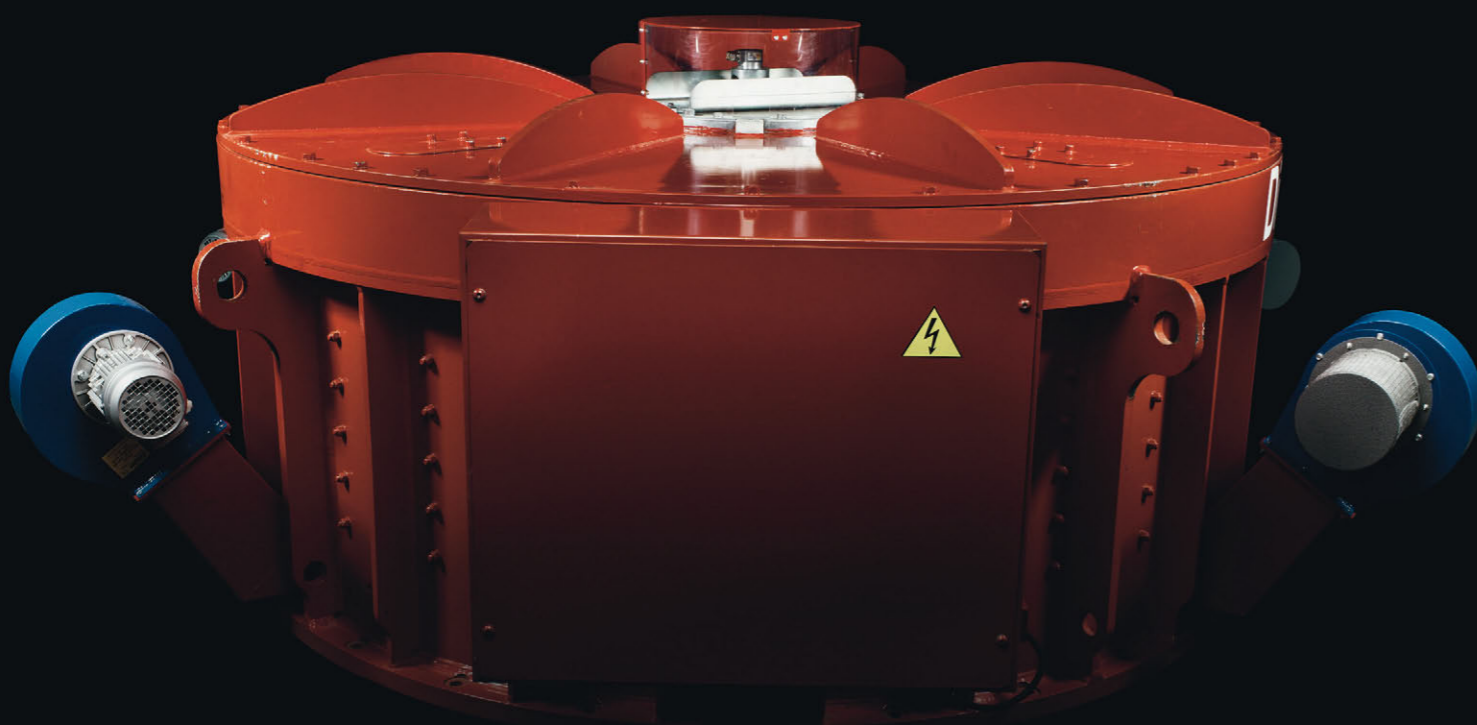

 Doppelmayr®

www.doppelmayr.com

Ischgl dôveruje
svetovému lídrovi
na trhu

INOVÁCIA TRVALÁ UDRŽATEĽNOSŤ EFEKTIVITA

INOVÁCIA OD ROKU 1888

LEITNER®
ropeways

LEITNER DirectDrive
Presvedčivá hnacia technika.
< Tu sa dozviete viac.

LAVEX info

Vydáva:

LAVEX, Lanovky a vleký, záujmové združenie
na Slovensku, Liptovský Mikuláš
e-mail: lavex@lavex.sk
www.lavex.sk

Šéfredaktor:

Ing. M. Grešo

Redakčná rada:

predseda:
Ing. Peter Nanky
členovia:
JUDr. P. Brňák, PhD., Ing. J. Hulla, M. Sumka

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie:

LAVEX, M. Pišúta 5, 031 01 Liptovský Mikuláš
IČO: 00 213 331
tel.: 044 5520 460
sekretariát: 0903 526 545
revíziní technici: 0903 527 545
e-mail: lavexinfo@lanovky.sk

Tlač a grafika

MB – POLYGRAF, s. r. o.
Lediny 42, 841 03 Bratislava
www.lanovky.sk

Ročné predplatné na 3 čísla:

9,00 € vrátane poštovného / členským
organizáciám LAVEX-u a spolupracovníkom
poskytujeme časopis bezplatne

Predajná cena časopisu: 2,80 €

Predajné miesta:

Kníhkupectvo VEDA,
Štefánikova 3, Bratislava
(pondelok-piatok 10:00 – 17:30)
tel.: 02 2092 0233

Kníhkupectvo VEDA,
Hornopotočná 23, Trnava
(v priestoroch Trnavskej univerzity)
tel.: 0902 917 010

Informačné centrum
Nám. mieru 1, 031 01 Liptovský Mikuláš
tel.: 044 5522 418

Informačné centrum
Andreja Kmeťa 22, 036 01 Martin
tel.: 043 4238 776

Elektronická verzia časopisu:

<http://lavexinfo.lanovky.sk/>

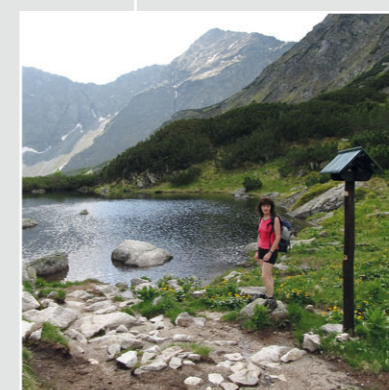
Reklamné strany neprešli jazykovou
úpravou v redakcii. Redakcia ani vydavateľ
nezodpovedajú za kvalitu či grafické
spracovanie hotovej inzercie a dodaných
reklamných článkov.

ISSN č. 1336-1953
Evidenčné číslo MK SR – EV 3893/09
Vychádza 3-krát do roka.

Číslo vydané v decembri 2014

10 Návšteva Taleba Rifaia na Slovensku

15 Svetový deň turizmu

17 Lanovkár Ján Matišťík

Príhovor 2

Náš hosť 3

Z činnosti združenia

Periodické skúšky pracovníkov
pre spleť a opravy oceľových
6-pramenných lán 4

43. ročník
Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov 6

Oznamy a informácie

Jesenná konferencia
Zväzu hotelov a reštaurácií SR 8

Návšteva generálneho
tajomníka UNWTO
Taleba Rifaia na Slovensku 10

InterMountain 2014 12

Medzinárodná konferencia
o lanách 13

Svetový deň turizmu 15

Drobničky 16

Lanovkári, ako ich nepoznáme

Ján Matišťík 17

Lanové dráhy

Leitner 19

Doppelmayr 22

Tatralift 24

Zasnežovacie systémy

Supersnow 25

MND 26

TechnoAlpin 27

Snežné pásové vozidlá

Kässbohrer – Termont 28

Svet lanoviek

Nové lanovky v Českej republike 30

Inzerentní čísla:

TECHNOALPIN

str. 2

DOPPELMAYR
LEITNER
AUTORASTER
MND
SUPERSNOW

obálka str. 1
obálka str. 2
obálka str. 3
obálka str. 3
obálka str. 4

TECHNOALPIN®
snow experts

cliv media

Príhovor

Milí čitatelia,

na nedávno skončenom 43. ročníku Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktorý sa, mimochodom, po dlhých 21 rokoch

opäť konal v Zotavovni SNP v Jasnej, medzi účastníkmi podujatia veľmi zarezonovala informácia o snahe združenia LAVEX o oživenie organizovania lyžiarskych kurzov detí a mládeže najmä na základných a stredných školách. Napriek tomu, že školy každoročne vyhlasujú usporiadanie takýchto výcvikových kurzov, záujem o ne nie je príliš veľký. Je to, samozrejme, zapríčinené predovšetkým vysokými nákladmi na taký týždenný kurz, čo je najmä pre mladé rodiny príliš vysoká záťaž. Nielen lyžiarska gramotnosť, ale športová a pohybová vyspelosť vôbec je pre deti a mládež veľmi dôležitá tak pre fyzickú, ako aj psychickú odolnosť v neskoršom veku.

Inšpirovaný trochu aj informáciami zo zahraničia sa preto LAVEX podujal pomôcť v tejto situácii, a ako prvý krok zvolil rokovanie na MŠVVaŠ SR, sekcii športu a regionálneho školstva. Napriek tomu, že našou snahou bolo „iba“ získať podporu tejto myšlienke zo strany ministerstva formou väčšej propagácie kurzov, usmernenia učiteľov, vypracovania vhodnej metodiky a podobne, z rokovania sme odchádzali sklamaní. Predseda združenia pritom jasne deklaroval maximálnu ústretovosť a pomoc zo strany prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk školám pri dohodovaní cien nielen Ski pasov, ale aj pri požičiavaní lyžiarskeho výstroja či zabezpečenia odborných inštruktorov. Okolo témy vznikla zaujímavá diskusia, ktorá vychádzala z výročnej štúdie švajčiarskeho

konzultanta Laurenta Vanata, mapujúcej ekonomickú stránku lyžiarskeho turizmu na celej planéte. Hoci Slovensko sa umiestnilo v počte lyžiarskych stredísk na 12. mieste vo svete, v počte lyžiarskych návštev (skier days) podstatne zaostáva. Je to spôsobené opakovaným poklesom zahraničných lyžiarov u nás v posledných rokoch a, žiaľ, postupne klesá aj návštevnosť domácich lyžiarov. Preto je nevyhnutné začať so zvyšovaním lyžiarskej gramotnosti detí a mládeže, lebo práve oni by mali byť čoskoro prevažujúcou väčšinou návštevníkov našich stredísk.

Na to je potrebné, aby sa viac pri lepšej propagácii lyžovania angažovali nielen strediská a školy, ale aj mestá, obce a VÚC ako zriaďovatelia škôl, príslušné ministerstvo, vláda aj marketingové agentúry a médiá. Ak túto situáciu podceníme, ľahko sa môže stať, že o pár rokov budú naše strediská prázdne.

LAVEX bude v tejto iniciatíve pokračovať, chce rokovať a presvedčať, aké je to potrebné predovšetkým pre naše deti. Dúfame aspoň v minimálny úspech a verím, že o rok sa s radosťou k tejto téme vrátíme.

Miroslav Grešo

Náš hosť

Na zasadnutí Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanoviek pri príležitosti konania Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov v Jasnej vystúpila na tému pripravovaných legislatívnych zmien v oblasti lanovej dopravy Ing. Katarína Magdechová z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Využili sme jej prítomnosť a položili jej niekoľko otázok k pripravovanému Európskemu nariadeniu o lanovkách

* Do akej miery splnila smernica č. 2000/9/ES očakávania v otázke zjednotenia prístupu členských krajín k problematike výroby zariadení osobnej lanovej dopravy a ich uvádzania na trh?

- V súlade s politikou Európskej komisie zameranej na zjednotenie regulačného prostredia sa navrhuje zmeniť smernicu na nariadenie. Súčasná smernica ukladá jasné a podrobné pravidlá, ktoré sa budú uplatňovať jednotným spôsobom v celej únii. Navyše to umožní rýchlejšie uplatňovanie nového právneho predpisu a hospodárskym subjektom pomôže pri ich podnikaní, keďže sa budú musieť zaoberať s jediným regulačným nástrojom namiesto s 28 vnútroštátnymi právnymi predpismi transponujúcimi smernicu.

Jedným z cieľov navrhovanej iniciatívy je súlad s Aktom o jednotnom trhu [oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov, KOM (2011)206 v konečnom znení], zdôrazňujúcim potrebu obnovenia dôvery spotrebiteľov v kvalitu výrobkov na trhu a dôležitosť posilnenia dohľadu nad trhom. Návrh zahŕňa vyjasnenie rozsahu pôsobnosti so zreteľom na lanovkové zariadenia navrhnuté na dopravné aj rekreačné účely, zavedenie širokej množiny postupov posudzovania zhody subsystémov založených na existujúcich moduloch posudzovania zhody bezpečnostných komponentov zosúladených s rozhodnutím o novom legislatívnom rámci.

Vplyv návrhu zaručí rovnaké podmienky pre hospodárske subjekty a zvýši ochranu vo vzťahu k bezpečnosti cestujúcich a ostatných používateľov, zamestnancov

Ing. Katarína Magdechová

a tretích strán. Návrh nariadenia zjednocuje podmienky umiestňovania subsystémov a bezpečnostných komponentov určených na zabudovanie do lanovkových zariadení na trh a ich zavádzania do prevádzky, čím sa zabráni rôznym názorom v oblasti zaradenia určitých výrobkov do rozsahu pôsobnosti súvisiacej legislatívy a odlišným postupom a požiadavkám v rámci výroby a certifikácie. Zjednotením jednotlivých predpisov sa dosiahne zlepšenie vykonávania príslušných legislatívnych ustanovení.

* Ktoré sú tie rozhodujúce argumenty, pre ktoré bolo potrebné pristúpiť k prehodnoteniu existujúcej smernice č. 2000/9/ES a k príprave nového nariadenia?

- Dôvodom vytvorenia nového nariadenia bolo eliminovať nedostatky vedúce k rozdielnym prístupom, ktoré v konečnom dôsledku mali za následok

narušenie trhu a odlišné zaobchádzanie s hospodárskymi subjektmi.

Medzi hlavné problémy, ktoré prispeli k prehodnoteniu existujúcej smernice, patria:

- ťažkosti s identifikáciou niektorých zariadení ako lanovkových zariadení,
- problémy so stanovením rozdielov medzi bezpečnostnými komponentmi, subsystémami, zariadeniami a pod.,
- nejasnosti v prípade postupu posudzovania zhody pre subsystémy,
- zosúladenie predpisov o lanovkových zariadeniach s novým legislatívnym rámcom.

* Ako prebiehajú práce na novom nariadení, v čom sa jednotlivé štáty zhodli a v čom sú najväčšie rozdiely?

- Návrh nového nariadenia sa prerokováva v rámci Rady EÚ v Bruseli, kde jednotlivé členské štáty svojimi skúsenosťami a námetmi prispievajú k odstráneniu jeho nedostatkov. Jedným

PASSION
for
SNOW-
MAKING

z hlavných problémov bolo vymedzenie rozsahu pôsobnosti nariadenia. Väčšina členských štátov sa zhodla na tom, aby sa uvedené nariadenie vzťahovalo na nové zariadenia. Predmetné nariadenie sa nebude vzťahovať na premiestňovanie zariadení inštalovaných na území EÚ alebo premiestňovanie subsystémov a bezpečnostných komponentov, ktoré boli zabudované do takýchto zariadení. S týmto ustanovením prevažná väčšina zúčastnených štátov súhlasila. Z rozsahu pôsobnosti boli vyňaté historické lanovkové zariadenia. Európska komisia podporila výnimku týkajúcu sa takýchto lanových dráh. Jedným z dôvodov je možnosť zakomponovania týchto zariadení do rozsahu pôsobnosti nariadenia prostredníctvom vnútroštátnej legislatívy a ďalším dôvodom je, že jednotlivé komponenty do takýchto zariadení bývajú vo väčšine prípadov vyrábané na mieru, a teda dosiahnuť súlad s nariadením by bol problematický. Podstatné je, aby bola zabezpečená požadovaná úroveň bezpečnosti. V rámci rokovania k predmetnému

návrhu nariadenia bola vznesená požiadavka, aby sa vzťahovalo aj na zariadenia určené na obsluhu horských chát. Cieľom tejto pripomienky bolo zaistenie vyššej bezpečnosti, keďže niektoré štáty tu mali zvýšené množstvo smrteľných úrazov. Tento návrh však Európska komisia a väčšina členských štátov nepodporila. V oblasti terminológie boli navrhnuté podrobnejšie definície jednotlivých lanovkových zariadení. Uvedená pripomienka nebola akceptovaná. Po dosiahnutí jednomyseľnej dohody, týkajúcej sa návrhu nariadenia, bude činnosť Pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu ukončená.

* Kedy sa predpokladá ukončenie prác na pripravovanom nariadení a kedy by mal byť tento dokument predložený Európskemu parlamentu na schválenie?

- Ukončenie prác na návrhu nariadenia o lanovkových zariadeniach sa predpokladalo v polovici novembra

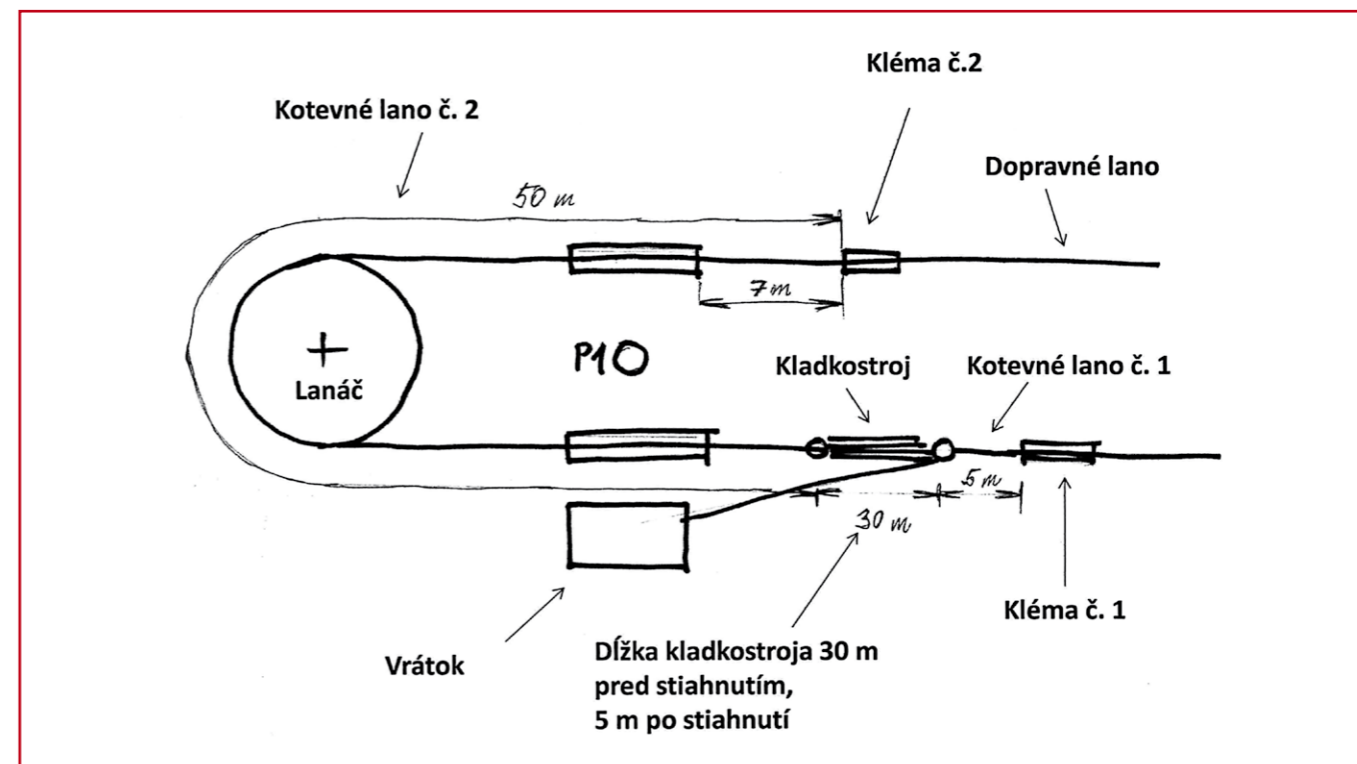
2014. Po absolvovaní stanoveného procesu schvaľovania na úrovni Rady, by mal byť v marci 2015 predložený do Európskeho parlamentu na hlasovanie.

* Bude v nadväznosti na prijatie uvedeného dokumentu potrebné vykonať zmeny aj v našej národnej legislatíve?

- Nariadenie je priamo aplikovateľné v danom členskom štáte (pre jednotlivé zainteresované strany) a nie je nutná jeho transpozícia v úplnom znení. Zmenám, prípadne k zrušeniu niektorých ustanovení vo vnútroštátnej legislatíve sa však nevyhneme. V súlade s nariadením je potrebné stanoviť, kto a za čo bude zodpovedný, keďže súčasný návrh nariadenia určuje zodpovednosť členského štátu zabezpečiť vykonávanie jednotlivých činností. Konkrétne zmeny závisia od toho, v akej podobe bude nariadenie prijaté.

Za rozhovor ďakujeme.

Ing. Miroslav Grešo

lán používaných na lanových dráhach a lyžiarskych vlekoch a podrobnejšie sa venoval jednotlivým konštrukciám lán a použitým typom duší.

V druhej časti prednášky podrobne vysvetlil koeficienty bezpečnosti v ťahu pre dopravné, ťažné a napínacie laná v zmysle STN EN 12927-2.

Tretiu časť prednášky venoval porovnávaniu hodnôt jednotlivých dĺžok zápletu podľa pôvodnej ČSN 02 4460 tab. č. 1 a súčasnej STN EN 12 927-3 bod 5.2 geometria zápletu, pričom v samostatnej tabuľke prezentoval a porovnával dĺžky „l“, „e“, „a“, „b“ podľa už uvedených noriem s poukázaním na istú rozdielnosť. Ďalšiu časť prednášky zamerl na maximálny počet viditeľných lomov pri triede lán 6 x 7, používaných na lyžiarskych vlekoch, a 6 x 19, používaných na lanových dráhach, v zmysle STN EN 12 927-6 bod 6.13 tabuľka č. 2.

Záverečná časť prednášky sa sústredila na obsah technickej správy po vykonaní práce pri zohľadnení STN EN 12 927-3 bodu 8. Správa by mala obsahovať nasledujúce body:

1. Evidenčné označenie lana na lanovej dráhe alebo lyžiarskom vleku.
2. Konštrukciu lana.

3. Výrobcu lana.
4. Inšpekčný certifikát (číslo).
5. Identifikačné číslo prepravného bubna.
6. Menovitú pevnosť drôtov v ťahu.
7. Menovitú únosnosť lana.
8. Minimálnu únosnosť lana.
9. Zmysel a spôsob vinutia.
10. Meno pracovníka riadiaceho úkonu.
11. Mená pracovníkov zúčastnených na výkone.
12. Dátum vyhotovenia zápletu.
13. Miesto vyhotovenia zápletu.
14. Opis pracovného postupu.
15. Hodnoty jednotlivých dĺžok zápletu: „l“, „a“, „b“, „e“.
16. Priemer lana v zámkoch min. (mm)/ max. (mm).
17. Dôvod vykonania zápletu.
18. Zhodnotenie práce s ohľadom na prípadne zistené deformácie v oblasti zapletenia a vyhodnotenia zápletu.
19. Náčrt zjednodušenej alebo principiálnej schémy zápletu.
20. Podpis pracovníka vykonávajúceho zápleť a druhej kompetentnej osoby.

V druhej prednáške sa Ing. Peter Tomko venoval netradičnému spôsobu vykonania zápletu oceleového lana, ktorý spočíval vo využití nezvyčajného miesta zápletu: profil trate lanovej dráhy a hlavne

poveternostné podmienky nedovoľovali dostať dopravné lanó do hornej časti trate lanovky TSF-4 v lyžiarskom stredisku Mýto pod Ďumbierom. Výrobca lanovej dráhy a výrobca dopravného lana odsúhlasili možnosť urobiť zápleť priamo v poháňacej stanici. Na stiahnutie lana sa použil 12-násobný kladkostroj na vratnej vetve. Štyri laná jednej – krátkej kotvy boli na vratnej vetve a štyri laná druhej – dlhšej kotvy prechádzali cez poháňací lanový kotúč od klemy nachádzajúcej sa na ťažnej vetve ku kladkostroju na vratnej vetve. Samotný zápleť sa vykonával pod poháňacím lanovým kotúčom tak, že tá časť lana, kde sa práve zaplietal prameň do lana a kde sa zamykali pramene do zámku, sa vždy udržiavala v priamom smere. Po spletení lana sa toto naložilo do lanáča a počas uvoľňovania ťahu v kladkostroji dopravné lanó vytlačilo z drážky lanáča kotevné lanó. Po prebratí ťahu dopravným lanom sa z neho demontovali klemy a kladkostroj. Po skončení prednáškovej časti a krátkej konzultácii vykonali účastníci záverečnú skúšku, v ktorej všetci preukázali vysokú znalosť teoretických aj praktických znalostí.

Spracoval: Ing. Miroslav Grešo

Periodické skúšky pracovníkov pre spleťanie a opravy oceleových 6-pramenných lán

Jednou zo špecifických činností, ktoré LAVEX zabezpečuje v oblasti výchovy a vzdelávania pracovníkov v prevádzke lanoviek a lyžiarskych vlekov, patrí aj odborná príprava a vykonanie skúšky pracovníkov pre samostatné vykonávanie a riadenie práce pri opravách a spleťaní oceleových lán lanových dráh. V minulosti boli podmienky na získanie takejto odbornej spôsobilosti podstatne náročnejšie, od roku 2010 ich legislatíva dosť výrazne zjednodušila. Na základe požiadaviek niekoľkých pracovníkov lyžiarskych stredísk vykonal LAVEX 3. septembra 2014 odbornú prípravu pred periodickou skúškou a záverečnú skúšku na získanie odbornej spôsobilosti na uvedenú činnosť tak, ako to upravuje zákon č. 513/2009 Z. z.

o dráhach a vyhláška č. 205/2010 Z. z. o určených technických zariadeniach, určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach. V rámci odbornej prípravy boli účastníci oboznámení so všeobecnými a bezpečnostnými požiadavkami na laná, používané na lanových dráhach, s konštrukciou a kontrolou lán a s postupom pri spleťaní lán. Po úvodnom príhovore riaditeľa LAVEX-u, v ktorom vysvetlil požiadavky legislatívy na získanie odbornej spôsobilosti pre uvedenú činnosť, predseda Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanoviek Ing. Peter Tomko uviedol, že činnosť spleťáčov lán sa v posledných rokoch oslabil, keďže ju do značnej miery prevzali špecializované firmy spolupracujúce s výrobcami lán, resp. dodávateľmi lanových dráh. Budúcnosť tejto profesie však nevidí skepticky, lebo

bude naďalej dôležitá v tom, že bude potrebné zabezpečiť fázu prípravy na samotný spleť lana, t.j. vytiahnutie lana a ďalšie prípravné práce na vykonanie zápletu. V prevádzke lanových dráh a najmä lyžiarskych vlekov je však činnosť spleťáčov stále otvorená, keďže najmä laná na lyžiarskych vlekoch podliehajú rýchlejšiemu opotrebeniu či poškodeniu, ktoré musí niekto opraviť. V závere svojho príhovoru zaželel predseda poradného zboru účastníkom hladký priebeh absolvovania záverečných skúšok. Špecialista na oceleové laná Ing. Ján Šimoňák vo svojej prednáške, ktorá bola rozdelená do viacerých častí, zhrnul niekoľko podstatných informácií dôležitých pre vyhotovenie technickej správy o vykonanom záplete oceleového lana. V prvej časti pripomenul definície, označovanie a zatriedňovanie oceleových

V Jasnej už 43. ročník Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov

Združenie lanoviek a vlekov na Slovensku usporiadalo 15. októbra 2014 v našom najväčšom lyžiarskom stredisku v Jasnej už 43. ročník Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov – stretnutie lanovkárov, vlekárov a ostatných pracovníkov prevádzky lyžiarskych stredísk. V Zotavovni SNP sa podujatie uskutočnilo opäť po dlhých dvadsaťjeden rokoch.

V rámci podujatia sa uskutočnilo zasadnutie Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanových dráh a zasadnutie valného zhromaždenia LAVEX-u – Lanovky a vleky, z. z., na Slovensku. V úvodnom príhovore riaditeľ združenia Ing. Miroslav Grešo pripomenul, že nie je to tak dávno, čo sa na tomto podujatí zúčastňovalo podstatne viac pracovníkov lyžiarskych stredísk, keďže práve tu mali príležitosť nielen na stretnutie s kolegami, ale aj na vyjadrenie svojich pripomienok a názorov na rôzne problémy v oblasti prevádzky stredísk.

V súčasnom období nie je ľahké zostaviť kvalitný program podujatia, ktorý by prilákal viac účastníkov, pretože hoci sa každoročne pripravujú rôzne projekty, či už v oblasti podpory cestovného ruchu, zvyšovania kvality služieb, legislatívy atď., ich realizácia trvá neprimerane dlho, takže ani priebežne, ani ich závery nemožno navonok prezentovať – uviedol riaditeľ LAVEX-u. Vyjadril však nádej, že prístup kompetentných sa k riešeniu takýchto úloh v budúcnosti zlepší, a aj naše rokovania budú konkrétnejšie a pozitívnejšie a pomôžu prevádzkovateľom v podnikaní. V krátkom príhovore vystúpil aj predseda Združenia lanoviek a vlekov Ing. Peter Nanky, ktorý pozdravil a privítal účastníkov stretnutia a vychádzajúc zo skúseností posledných rokovaní na rôznych ministerstvách potvrdil nepružnosť v prístupe, či dokonca nezujem o riešenie našich problémov a o spracovanie niektorej legislatívy.

Potom už nasledovalo rokovanie Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanoviek, ktoré otvoril predseda poradného zboru Ing. Peter Tomko. Pripomenul, že na predchádzajúcom zasadnutí poradného zboru sme vyhodnotili analýzu úrazov na lyžiarskych tratiach, ale, žiaľ, len z podkladov 12 lyžiarskych stredísk, ktoré zaslali vyplnený dotazník. Vysvetlil, prečo je potrebné mať takéto prehľad o počte aj o príčinách úrazov. Len z prezentovanej jednoduchej štatistiky (12 stredísk) jasne vidieť, či jednotlivé druhy úrazov stúpajú alebo klesajú, či dominujú ako príčiny úrazov skôr subjektívne alebo objektívne dôvody. Aby takéto analýzy boli dôveryhodné, je tiež potrebné vedieť, na aký celkový počet návštevníkov pripadá daný počet úrazov v stredisku. Z predmetných analýz sa tiež bude vychádzať pri tvorbe legislatívy o bezpečnosti prevádzky lyžiarskych tratí a lyžiarskych parkov. Zástupca spoločnosti HanyTech vo svojej prednáške predstavil systém diaľkového monitoringu strojov na úpravu lyžiarskych tratí z pohľadu spotreby pohonných hmôt. Na príklade aplikácie tohto systému v lyžiarskych strediskách Park Snow Donovaly a SKI Park Ružomberok prezentoval funkciu systému, možnosti individuálneho zadania parametrov, ktoré chce prevádzkovateľ strojov sledovať, presnosť merania spotreby pohonných hmôt v závislosti od výdavkov pohonných hmôt a pod. V záverečnom vystúpení zasadnutia poradného zboru Ing. Katarína Magdechová predstavila pripravované legislatívne zmeny v oblasti lanových dopravných zariadení. Prezentácia sa týkala pripravovaného Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

o lanovkových zariadeniach, ktoré má nahradiť platnú smernicu č. 2000/9/ES o zariadeniach osobnej lanovej dopravy. Ako uviedla, skúsenosti s uplatňovaním smernice ukázali, že je potrebné upraviť niektoré jej ustanovenia s cieľom ich vyjasnenia a aktualizovania a zabezpečiť ich právnu istotu, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti a posúdenie zhody subsystémov. Je potrebné, aby rozsah pôsobnosti, základné požiadavky a postupy posudzovania zhody boli vo všetkých členských krajinách rovnaké. Preto sa zmenou smernice sleduje všeobecný cieľ zjednotiť regulačné prostredie a zabezpečiť jednotné vykonávanie legislatívy v oblasti lanových dráh v rámci celej únie. Popoludňajší program bol určený zasadnutiu valného zhromaždenia LAVEX-u, ktoré otvoril predseda predstavenstva Ing. Peter Nanky. Po

schválení programu rokovania a voľbe členov pracovného predsedníctva a komisií nasledoval akt odovzdania vyznamenaní. Riaditeľ združenia predstavil pracovníkov lyžiarskych stredísk, ktorým Predstavenstvo LAVEX-u na návrh zamestnávateľov udelilo zlatý odznak Za zásluhy o rozvoj lanovej dopravy na Slovensku. Vyznamenania s malým darčekom odovzdali predseda združenia a zástupca MDVaRR SR, sekcie cestovného ruchu. V správe o činnosti združenia poukázal jeho riaditeľ na situáciu v cestovnom ruchu v roku 2013, keď na základe informácií v médiách bol prezentovaný nárast výkonov oproti roku 2012. Je to výsledok náročnej práce všetkých subjektov, podnikajúcich priamo v cestovnom ruchu, a to aj napriek neustále sa sťažujúcim ekonomickým a legislatívnym opatreniam, prijatým v posledných rokoch. Svoj podiel na tomto náraste má aj prevádzkovanie horských a lyžiarskych stredísk, ktoré v uplynulých rokoch výrazne investovali do rozvoja. Napriek tomu situácia v cestovnom ruchu je naďalej veľmi zložitá, celkovo zlá situácia v hospodárstve a nárast konkurencie v okolitých krajinách spôsobujú pre väčšinu lyžiarskych stredísk ekonomickú aj rozvojovú stagnáciu. V ďalšej časti správy odznelo hodnotenie ekonomickej situácie združenia v roku 2013 s dôrazom na pretrvávajúcu vysokú zaťaženosť pohľadávkami, čo spôsobuje, že združenie nie je schopné sa v posledných rokoch intenzívnejšie rozvíjať. Pozornosť v tejto súvislosti venoval aj príprave a priebehu 14. medzinárodnej výstavy horskej techniky INTERLAVEX 2013 a jej dosahom na celkové ekonomické výsledky. Uviedol, že počiatočná fáza prípravy nenasvedčovala, že sa podarí pripraviť výstavu na úrovni predchádzajúcich ročníkov, pretože záujem vystavovateľov bol nízky. Napokon sa prihlásili nielen tradiční, ale aj noví vystavovatelia z Poľska, Francúzska a Slovenska, čím sa výstavná plocha zaplnila podľa očakávania.

V správe dozornej rady o hospodárení združenia za rok 2013 jej predseda Ing. Ján Krištofík uviedol, že daňové priznanie za rok 2013 je spracované v súlade so zákonom č. 595/2003 Zb. o daniach z príjmov a účtovníctvo je vedené v zmysle zákona č. 431/2002 Zb. o účtovníctve. Zároveň podal krátky komentár k dosiahnutým hospodárskym výsledkom na základe prehľadu výnosov a nákladov za uvedené obdobie. V diskusii vystúpil Ing. Marián Bujna, ktorý vyzdvihol význam a potrebu existencie profesijných združení a ich spoluprácu so štátnou správou pri príprave právnych predpisov. Význam združení narastá na základe odborných skúseností ich členov, čím môžu výrazne prispieť nielen k pripomienkovaniu predpisov, ale aj k ovplyvneniu diania v regiónoch, napr. cez oblastné organizácie cestovného ruchu, uviedol Ing. Marian Bujna. Vyzdvihol tiež spoluprácu sekcie CR s LAVEX-om, keď sa podarilo dopracovať výzvu na nenávratné finančné príspevky z EÚ-fondov v objeme 50 mil. € aj na podporu lyžiarskych stredísk. Informoval tiež o ďalších pripravovaných projektoch. V diskusii pokračoval zástupca strediska Jasenská dolina Milan Sumka, ktorý sa vrátil k téme podpory aktívnejšej propagácie a pomoci pri organizovaní lyžiarskych kurzov na základných a stredných školách. Na základe

štatistiky o počte lyžiarskych stredísk a počte lyžiarov v jednotlivých krajinách konštatoval, že na Slovensku je síce dostatok lyžiarskych stredísk (12. miesto vo svete), ale počet lyžiarov z roka na rok ubúda. Dôvodom je aj to, že na Slovensku dlhodobo klesá lyžiarska populácia, a preto je potrebné aktívnejšie sa venovať lyžiarskej gramotnosti detí, pretože v budúcnosti budeme viac ako kedykoľvek predtým odkázaní na svojich vlastných lyžiarov, ako to potvrdzujú trendy aj v iných krajinách. Po prednesení správ mandátnej a návrhovej komisie predseda združenia Ing. Peter Nanky zhodnotil priebeh zasadnutia valného zhromaždenia, poďakoval sa všetkým za účasť, poprial úspešnú blížiacu sa zimnú sezónu a zhromaždenie ukončil.

M. G.

Prezident Andrej Kiska: Služba hosťom má byť cťou

Takmer 250 hotelierov a odborníkov pôsobiacich v cestovnom ruchu sa 14. – 15. októbra 2014 stretlo v Trenčianskych Tepliciach na jesennej konferencii Zväzu hotelov a reštaurácií SR, nad ktorou prevzal záštitu prezident SR Andrej Kiska.

V prvej panelovej diskusii pod moderátorskou taktovkou Mareka Harbuláka, generálneho sekretára Zväzu hotelov a reštaurácií SR, rezonovali aktuálne problémy: vysoká nezamestnanosť verzus nedostatok kvalifikovaných zamestnancov v slovenských hoteloch

a reštauráciách a kvalita vzdelávania študentov hotelových škôl. Úvodne slovo patrilo prezidentovi SR Andrejovi Kiskovi, ktorý prijal hneď prvé pozvanie hotelierov na stretnutie a diskusiu o cestovnom ruchu. Ako uviedol v úvode, jeho prvým podnikateľským počínom bolo založenie cestovnej kancelárie. „Musíme vedieť krajinu predat' v zahraničí. Dostať k nám turistov, no najmä ich nesklamať, aby sa opäť vrátili,“ zdôraznil A. Kiska. Pri tom je rozhodujúca kvalita personálu hotelov a reštaurácií vrátane elementárneho úsmevu a prívetivej komunikácie. „Personál by mal mať na pamäti, že služba je cťou,“ podotkol prezident. Zároveň upozornil na nutnosť

neustále inovovať, a že na Slovensku málo inovujeme: „Keď neinovuješ, neprežiješ.“ Nové nápady sa pritom presadzujú ťažko, no sú nevyhnutné. Inovovať však

– podľa prezidenta – treba vtedy, keď sa darí, nie až keď ide podnikanie dole vodou. Pilierom úspechu v cestovnom ruchu je podľa neho aj spájanie sa v rámci regiónov či lyžiarskych stredísk. Prezident SR v závere upozornil, že chce využiť aj nadchádzajúce predsedníctvo Slovenska v EÚ na to, aby delegácie 28 členských štátov neskončili len v Bratislave, ale spoznali aj iné kúty Slovenska.

Štátny tajomník MDVRR SR František Palko poukázal na to, že Slovensko nevyužíva naplno svoj potenciál v cestovnom ruchu, najmä v oblasti vidieckej turistiky a cykloturistiky, ako je tomu napríklad v susednom Rakúsku. Sektor cestovného ruchu podľa F. Palka nikdy nebude trhať rekordy v rámci národného hospodárstva, no je významným faktorom v raste primárnej i sekundárnej zamestnanosti. „Trebá však popracovať na ľuďoch, vrátane prípravy študentov na prax.“

Marek Harbulák v úvode k prvému bloku uviedol viacero faktov a čísel, čím poukázal na význam cestovného ruchu pre ekonomiku Slovenska. Služby cestovného ruchu na Slovensku spolu s nadväzujúcimi aktivitami dávajú prácu až 400-tisíc zamestnancom. Poukázal zároveň aj na to, že podnikanie v cestovnom ruchu je ťažké, a to aj z dôvodu vysokej miery administratívnej záťaže, keďže pod-

nikanie v tejto oblasti upravuje viac ako 700 právnych predpisov, ako aj to, že cestovný ruch riadia všetky rezorty, ktoré vydávajú právne úpravy bez vzájomnej koordinácie. Vzhľadom na množstvo problémov, s ktorými sa hotelieri stretávajú, a na význam, ktorý z hľadiska zamestnávania majú, hotelierov hnevá dlhodobý nezájem ministrov jednotlivých rezortov o diskusiu a komunikáciu s hoteliermi. „Za posledných desať rokov sa našich konferencií napriek pozvaniam a aktuálnym témam nezúčastnil žiaden z ministrov. Preto sa hotelieri obracajú na prezidenta SR so žiadosťou o pomoc, aby z pozície svojho úradu pomohol zdôrazniť prínos cestovného ruchu pre jednotlivé rezorty na Slovensku!“ Kvalita, resp. nekvalita absolventov hotelových škôl je výraznou súčasťou mozaiky problematiky zamestnanosti v slovenskom turizme. V našich školách končí každoročne viac ako 7 000 absolventov v učebných a študijných odboroch cestovného ruchu. Z tohto počtu napríklad až na 55 stredných školách sa vyučuje študijný odbor hotelová akadémia. „Odkiaľ máme zrazu toľko odborníkov, ktorí dokážu pripraviť kvalitných absolventov? V praxi pociťujeme veľký nesúlad medzi potrebami hotelov a tým, čo školy ponúkajú. Zriaďovatelia škôl pozerajú len na kvantitu, ako naplniť počty, o kvalitu sa už nezaujímajú. Na prax k nám navyše chodia študenti v čase, keď ich zväčša nepotrebujeme. Na leto zasa odchádzajú na prax do zahraničia bez adekvátnej náhrady pre hotel. Dobrý potom po škole ostávajú v zahraničí a doma zostávajú tí absolventi, ktorí potom plnia úradu práce,“ hovorí Patrik Bočkay, prezident ZHR SR.

Danica Lehocká, generálna riaditeľka sekcie práce Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, upozornila, že v hotelierstve pracuje zbytočne vysoké percento „prevzdelaných“ ľudí vrátane vysokoškolského vzdelania tretieho stupňa. Zároveň tento sektor v porovnaní s inými zamestnáva výrazný podiel mladých ľudí do 29 rokov. Preto by mohli hotelieri od nového roka podľa D. Lehockej využiť pripravovaný príspevok na podporu prvého zamestnania mladých.

Podľa Igora Patráša z Republikovej únie zamestnávateľov je absurdné, že až 60 % absolventov stredných škôl pokračuje na vysokej škole. Problémom je, že financovaním školstva normatívom na žiaka bolo postavené na hlavu i samotné vzdelávanie. Zmenu by malo priniesť tzv. duálne vzdelávanie, keď študenti dostanú učňovskú zmluvu a praktickú časť štúdia budú vykonávať priamo u zamestnávateľa. Ten si ich môže formovať podľa svojich potrieb a po škole získať aj kvalitného zamestnanca, ktorého si vychoval. Škola bude niesť náklady za teoretické vyučovanie, hotel za praktické. Ďalšou nosnou témou konferencie bola kvalita poskytovaných ubytovacích služieb na Slovensku a aký prínos očakávame od zavedenia národného systému kvality služieb. Ten bližšie predstavila Ivana Magátová, generálna riaditeľka sekcie cestovného ruchu

MDVRR. Systém bude otvorený, flexibilný a dobrovoľný. Má zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb, návštevnosť i konkurencieschopnosť. Ivana Magátová tiež informovala, že rezort analyzuje možnosť zavedenia tzv. cestovných poukážok. Hotelieri sa nevyhýbajú riešeniu otázky kvality a uvedomujú si, že je dôležité poskytovať kvalitné služby. Žiadajú však od rezortného ministerstva, ale aj iných ministerstiev, riešiť oveľa zásadnejšie problémy, ktoré v cestovnom ruchu

máme, a síce podmienky podnikania, zníženie administratív, a vytvorenie systémových nástrojov, ktoré by podnikateľom v cestovnom ruchu umožnili sa aktívne zapájať a investovať aj do kvality služieb. Súčasnú situáciu, ktorá tu pretrváva od roku

vy, hlavne odbornej, a to zapájaním zamestnávateľov do procesu prípravy, aby prax nepredbiehala teóriu. Na dosiahnutie konkurencieschopnosti služieb CR na Slovensku je nevyhnutné znížiť administratívnu záťaž a vytvoriť systém

2009, hodnotia ako prežívanie, nie ako činnosť, ktorá by viedla k systematickému napredovaniu. Účastníci Jesenného stretnutia hotelierov sa zhodli na tom, že je potrebné zredukovať počet škôl pripravujúcich budúcich zamestnancov v oblasti cestovného ruchu, zvýšiť kvalitu prípra-

motivácie zamestnávateľov, študentov, ale aj škôl pre zapájanie sa do duálneho vzdelávania. Zároveň žiadajú vytvoriť vhodné podmienky pre zamestnávateľov, a to aj flexibilnejším Zákoníkom práce a vytvorením systému podpory pre sezónnu zamestnanosť. Nemenej dôležité je definovať a vytvoriť systémové opatrenia pre tzv. rodinné podnikanie, ktoré tvorí základ v poskytovaných službách v turisticky vyspelých krajinách.

Zdroj: ZHR SR
Foto: flyfoto.sk

Zväz cestovného ruchu SR sa zaviazal dodržiavať a plniť poslanie Globálneho etického kódexu cestovného ruchu.

Prezident Zväzu cestovného ruchu SR Marek Harbulák podpísal pri príležitosti historickej prvej návštevy generálneho tajomníka UNWTO Taleba Rifaia na Slovensku 29. 10. 2014 prístupenie zväzu ku Globálnemu etickému kódexu cestovného ruchu.

Svetová organizácia cestovného ruchu (UNWTO) je agentúrou Organizácie Spojených národov a je zodpovedná za prezentáciu zodpovedného, udržateľného, univerzálneho a prístupného cestovného ruchu. UNWTO ako vedúca medzinárodná organizácia v oblasti turizmu propaguje cestovný ruch ako nástroj hospodárskeho rastu, rozvoja a udržateľnosti životného prostredia a ponúka vedenie a podporu odvetvi cestovného ruchu v oblasti presadzovania know-how a politik cestovného ruchu po celom svete. Súčasnú členskú základňu UNWTO tvorí 156 štátov, 6 teritórií a vyše 400 pridružených členov reprezentujúcich súkromný sektor, vzdelávacie inštitúcie a združenia cestovného ruchu. Svojím unikátnym postavením spája záujmy vlád

a sektora cestovného ruchu a buduje partnerstvo verejného a súkromného sektora, keďže jej členmi nie sú iba zvrchované štáty, ale i zástupcovia privátnej sféry. Taleb Rifai zastáva pozíciu generálneho tajomníka od roku 2010. Má bohaté skúsenosti z národného i medzinárodného verejného i súkromného sektora, rovnako ako akademického pôsobenia z domáceho Jordánska i Spojených štátov amerických. Generálny tajomník v úvode predstavil globálny etický kódex cestovného ruchu a poukázal na dôležitosť cestovného ruchu ako významnej súčasti ekonomiky. Definoval tiež 3 aktuálne problémy cestovného ruchu na svete – vízová politika, letecké spojenie a daňová politika. Tieto problémy nie sú nové a dá veľa práce presvedčiť krajinu, aby ich riešili. Turista podľa neho dnes nemyslí mesiac pred cestou na to, že by vzal pas a postavil sa do radu na víza, ak chce cestovať. Radšej pôjde niekde, kde mu to uľahčia. Až „67 % obyvateľov sveta potrebuje víza na cestovanie. Pred dvomi rokmi to bolo 72 %, naše aktivity teda majú efekt,

ide však o dlhodobý a náročný proces. V dôsledku víz sa stráca približne 4,5 mil. pracovných miest.“ Riešením je podľa neho väčšia flexibilita, napríklad predávanie víz prostredníctvom internetu alebo priamo na letiskách, ako to urobilo Turecko. „Kultúrne a historické dedičstvo, ale aj príroda, to sú základné atribúty, ktoré tvoria základ ponuky v cestovnom ruchu na Slovensku. Cestovný ruch na Slovensku vytvára pracovné príležitosti a iniciuje rozvoj v turistických regiónoch.

Minimalizovanie negatívnych dosahov cestovného ruchu a prínosy pre miestnych obyvateľov sú spoločným záujmom subjektov podnikajúcich v cestovnom ruchu a združených v ZCR SR. Toto sú hlavné dôvody, pre ktoré sa pripájame k plneniu spoločných cieľov, definovaných v iniciatíve UNWTO,“ povedal Marek Harbulák, prezident ZCR SR. Podpisu globálneho etického kódexu cestovného ruchu predchádzalo rokovanie generálneho tajomníka so zástupcami cestovného ruchu na Slovensku. Ponúkol svoj pohľad na súčasnú situáciu na Slovensku a ponúkol viacero nástrojov na podporu cestovnému ruchu na Slovensku. Všeobecným problémom cestovného ruchu je podľa generálneho tajomníka jeho vnímanie miestnymi autoritami.

Kým nepodporí cestovný ruch miestna vláda a nevníma cestovný ruch ako dôležitú súčasť ekonomiky krajiny, je rozvoj cestovného ruchu krajiny náročný. „Nemáme legálne nástroje na priame ovplyvňovanie postavenia cestovného ruchu, vieme vám však ponúknuť naše vedomosti a pomoc. Sme mediátorom medzi súkromným sektorom a vládou“, uviedol v diskusii so zástupcami branže Taleb Rifai. Existenciu a pôsobenie Zväzu cestovného ruchu SR zhodnotil generálny tajomník pozitívne: „Združovanie subjektov v cestovnom ruchu je veľmi dôležité. Súkromný sektor potrebuje pri rokovaniach s vládou jeden hlas. Je dobré, že máte strešnú asociáciu, nastúpili ste na dobrú cestu.“ Súčasný vývoj na Slovensku vidí perspektívne. „Ste na historickej križovatke. Musíte využiť, že sa nachádzate v jednom z najrozvinutejších regiónov sveta.“ Cestu propagácie Slovenska vidí

generálny tajomník v jednoduchosti. „Ohlásite sa svetu inteligentným spôsobom. Nestačí vyzeráť dobre, musíte byť dobrí.“ UNWTO pomohlo pri tvorbe značky veľkým turisticky vyhľadávaným destináciám, ako sú India či Španielsko. „Pomôžeme vám s budovaním značky vašej krajiny.“ uviedol. Globálny etický kódex cestovného ruchu je súbor základných princípov, ktorými stanovuje referenčný rámec pre zodpovedný a udržateľný rozvoj svetového cestovného ruchu a má prispieť na jednej strane k minimalizovaniu negatívnych

dôsledkov cestovného ruchu na životné prostredie a kultúrne dedičstvo a na strane druhej maximalizovať prínosy pre miestnych obyvateľov turistických destinácií. V rámci princípov sa implementácie environmentálnych aspektov do sektorovej politiky cestovného ruchu týka článok 3 Cestovný ruch, činiteľ udržateľného rozvoja.

Zdroj: ZCR SR

XII. ročník veletrhu horských technológií

Ve dňoch 30. září až 1. října 2014 proběhl v halách u Harmony Club Hotelu ve Špindlerově Mlýně dvanáctý ročník veletrhu InterMountain, největší výstavy horských a zimních technologií ve střední Evropě. Záštitu nad letošním ročníkem převzal ministr dopravy pan Ing. Antonín Prachař.

Veletrh slavnostně zahájil v úterý 30. 9. v 10 hodin prezident poradatelské organizace Asociace lanové dopravy pan Jakub Juračka a úspěšný průběh akce popřál senátor Jaroslav Zeman.

Ukazuje se, že těžkými technologiemi jsou již lyžařské areály v České republice vybaveny dostatečně a přišel čas na drobnější vybavení středisek, na něž se specializuje převážná část ze 45

vystavovatelů. Jejich vnitřní expozice byly situovány do dvou hal, v okolí hotelu pak bylo rozloženo jedenáct expozic vnějších. Letošní ročník veletrhu byl ojedinělý také tím, že se na něm prezentoval výjimečný počet firem, které u nás dosud nikdy nepůsobili, avšak mají zájem rozšířit nabídku technologií a služeb na českém trhu. Pozornost si například zasloužil koutek s označením Francouzská vesnice, kde se prezentovalo českým provozovatelům málo známých devět francouzských společností spojených ve sdružení Cluster Montagne. Za pozornost ovšem stáli i další nováčci na českých horách nebo tradiční značky s novým zastoupením. Hlavní veletržní den završil slavnostní večer s bohatým rautem, s diskotékou a vystoupením světelné show v podání skupiny Pyroterra, která mezi dalšími světelnými efekty vykouzila i veletržní logo.

Dopoledne druhého veletržního dne si návštěvníci mohli nejen prohlédnout veletržní vnitřní i vnější expozice, ale také vyslechnout několik přednášek. Vystoupení Geralda Krölla, výkonného ředitele rakouské společnosti Horwath HTL, a Ing.

Stefana Huttera, ředitele společnosti Ecosign Europa, se věnovala tomu, jak si má středisko vytvořit a udržet dobré jméno a čemu se věnovat při projektování lyžařského areálu. Miroslav Buchta z marketingové agentury Kii seznámil posluchače s tím, jak důležitým marketingovým nástrojem je Facebook. Na závěr vystoupila Ivana Huňáková ze Snow Academy a předestřela možnosti, jaké alternativní způsoby by mohly vést v době nejistoty k čerpání evropských dotací.

Turnikety, které střežily vstup do hal, zaregistrovaly v úterý téměř 1 100 a ve středu přes 400 vstupů na papírové návštěvnické vstupenky. I když uvážíme, že někteří příchozí mohli po prohlédnutí vnitřních expozic halu opustit, aby si prohlédli expozice pod širým nebem, a poté se ještě do hal vrátili, vychází nám z toho počet přes tisíc návštěvníků, což v době marketingové krize není špatný výsledek. Popřejme příštímu ročníku veletrhu InterMountain, který se bude konat opět za dva roky, aby zájem provozovatelů horských středisek o jeho expozice vytrval.

18. medzinárodná konferencia Výskum, výroba a použitie oceľových lán

Aj napriek vymoženostiam modernej techniky, ako sú videokonferencie a podobne, je osobný kontakt pracovníkov pôsobiacich v určitej branži nenahraditeľný. Z uvedeného dôvodu sa už tradične organizovaná konferencia v malebnom prostredí Vysokých Tatier konala po jedenásty raz v priestoroch Grand hotelu Permon a rovnako tradične sa uskutočnila v dňoch 23. – 26. septembra 2014 v takomto duchu aj 18. medzinárodná konferencia Výskum, výroba a použitie oceľových lán, dopravníkov a ťažných zariadení, ktorú organizačne zabezpečil Ústav logistiky priemyslu a dopravy v spolupráci so Skúšobňou oceľových lán Fakulty BERG TU v Košiciach.

Záštitu nad odbornou konferenciou prevzali rektor Technickej univerzity Dr. h.c. prof. Ing. Anton Čížmar, CSc., a dekan Fakulty BERG Dr. h.c. prof. Ing. Gabriel Weiss, PhD. Na základe doterajších skúseností spoluorganizátormi a sponzormi konferencie boli Tatry Mountain Resort, a. s., Liptovský Mikuláš, Continental Matador Rubber, s. r. o., Púchov, INCO engineering, s. r. o., Praha, Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., a Grand hotel Permon, s. r. o., Pribilina. Na konferencii sa zúčastnilo 116 účastníkov z deviatich štátov, a to z Českej republiky, Poľska, Švajčiarska, Nemecka, Slovinska, Srbska, Macedónie, Ruska a Slovenska.

V rámci otvorenia konferencie bola odovzdaná Zlatá medaila rektora TU Ing. Jozefovi Hulínovi, CSc., Ing. Janovi Houdekovi a Ing. Miroslavovi Grešovi, Strieborná medaila dekana Fakulty BERG prof. Dr. Jozefovi Hanselovi, Dr. Ing. Alfredovi Carbognovi, Ph.D., a Grandhotelu Permon, ako aj ďalšie ocenenia za aktívnu odbornú účasť a za organizačnú činnosť a spoluprácu pri organizovaní doterajších konferencií. Konferencia pokračovala odbornými prednáškami v troch plenárnych sekciách, a to:

- Výskum výroba a použitie oceľových lán, kde si účastníci vypočuli 18 prednášok.
- Výskum výroba a použitie dopravníkov – tejto téme sa venovalo 48 prednášok.
- Výskum výroba a použitie ťažných zariadení zvislej dopravy so 14 prednáškami. Na začiatok odzneli zásadné prednášky zástupcov spoločnosti Continental Matador Rubber (SR), prednáška hosťa konferencie prof. em. Dr. h.c. Dr. Gábora Oplatku zo Švajčiarska a prednáška prof. J. Borošku, CSc., a prof. E. Štroffeka, CSc., k štyridsaťročnej histórii konferencie. Celkovo autori pripravili na konferenciu 80 odborných príspevkov, ktoré boli prezentované v priebehu rokovania v jednotlivých

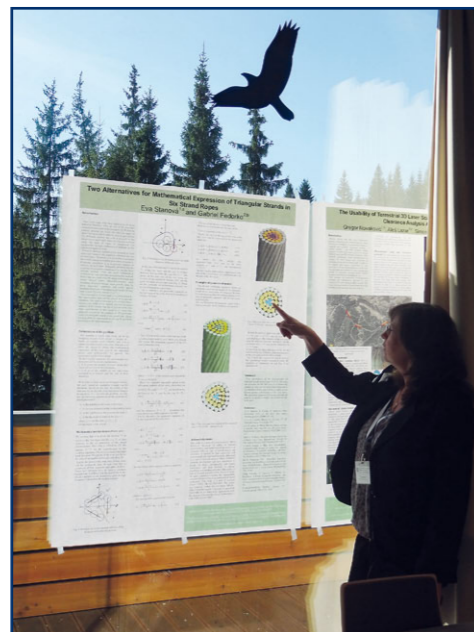

sekciami formou prednášok, resp. v posterovej sekcii či v kuloároch. Prednášky boli s ohľadom na skladbu účastníkov tlmočené do troch jazykov (slovenského, poľského a anglického), čo prítomní osobitne ocenili. V jednotlivých sekciami prebehla aj odborná diskusia k prednáškam. V odborných diskusiách a obchodných rokovaniach sa pokračovalo aj v kuloároch hotela, ako aj v priebehu spoločenského večera. Organizačný výbor konferencie, samozrejme, nezabudol ani na oddychovo-spooločenské aktivity účastníkov. Pripravil športový večer, spoločenský večer s reprodukovanou hudobnou produkciou a zaujímavou tombolou, kde prvou cenou bol dvojdný pobyt all inclusive pre dve osoby v Grand hoteli Permon v termíne podľa vlastného výberu ako sponzorský dar Grand hotela Permon, a. s., a vo voľnom čase mali účastníci k dispozícii wellness komplex, bazén a kolkáraň. Účastníci konferencie kladne hodnotili vysokú účasť, kvalitnú úroveň organizačného zabezpečenia a úroveň odborného rokovania. Na záver organizačný výbor, ako aj prítomní vyslovili pranie, aby ďalší ročník konferencie oslovil a pritiahol ďalších odborníkov z oblasti výskumu, výroby a využitia oceľových lán, dopravníkov a ťažných strojov, čo prispeje k aktualizácii poznatkov z danej

oblasti a zvýši aj úroveň vzdelávania v tejto oblasti. Predstavené príspevky v počte 36 budú publikované v zborníku vedeckej konferencie a 44 príspevkov v indexovanom časopise. Vychádzajúc z prednášok, diskusie i vlastných poznatkov, organizátori konferencie prijali niekoľko záverov:

1. Účastníci konferencie hodnotia organizačné zabezpečenie konferencie a jej odbornú úroveň ako veľmi dobrú a odporúčajú organizátorom pokračovať v organizovaní konferencie v dvojročnom cykle, pričom ako dejisko konferencie naďalej odporúčajú Grand hotel Permon.
2. Pri zostavovaní programu a výbere

prednášok sa zamerat' na oblasť výskumu, výroby a použitia oceľových lán, pásových dopravníkov a ťažných zariadení.

3. Za dôležitú úlohu považovať využitie prezentovaných výsledkov výskumu, poznatkov z používania a výroby lán, dopravníkov, ťažných strojov, ale aj z oblasti legislatívy týkajúcej

sa problémov riešených na konferencii.

4. Vybrané prednášky publikovať opätovne v zborníku konferencie a v indexovaných časopisoch.
5. Abstrakty prednášok publikovať v slovenskom a anglickom jazyku elektronickou formou v zborníku konferencie.
6. Spoluorganizátorom konferencie, prípadne aj ďalším účastníkom poslať ďakovné listy a závery konferencie.
7. Informovať o konferencii v časopise LAVEX INFO a Haló TU. Konferencia bola ukončená exkurziou do lyžiarskeho strediska pod Chopkom, zastrešená čiastočne finančnou podporou od spoločnosti Tatry Mountain Resort, a. s., Liptovský Mikuláš. Tu si účastníci vypočuli odborný výklad k strojovni LD Funitel a k novovybudovaným dopravným systémom. Následne sa účastníci konferencie dopravili týmito zariadeniami na Chopok. Počas rozlúčkového obeda organizačný výbor poďakoval všetkým účastníkom, garantom, odborným garantom, sponzorom a organizátorom odbornej konferencie so želaním, aby sa o dva roky v termíne 20. – 23. 9. 2016 všetci opäť stretli v Grand hoteli Permon.

Ing. Stanislav Kropuch, PhD.,
Ústav logistiky priemyslu a dopravy

Svetový deň turizmu

Celý svet si 27. septembra pripomenul dôležitú úlohu, ktorú zohráva cestovný ruch nielen v ekonomike danej krajiny. Tohtoročné už 35. oslavy Svetového dňa turizmu (World Tourism DAY - WTD) sa niesli v znamení témy: Cestovný ruch a rozvoj komunit.

Oficiálne oslavy WTD sa tento rok konali v Mexiku. Aktuálne zvolená téma mala poukázať na prínos turizmu pre dosahovanie pozitívneho rozvoja v miestnych komunitách. Turista totiž využívaním miestnych služieb, dopravy či kupovaním lokálnych výrobkov podporuje tvorbu nových pracovných miest, zabezpečuje miestnym ľuďom živobytie, a tak celkovo prispieva v rozvoji komunity v danej destinácii. A netýka sa to len krajín tretieho sveta.

Prínos turizmu pre Európu

Silné postavenie v rámci svetového turizmu si drží Európa. Až 51 % všetkých medzinárodných príchodov je práve do Európy. Sektor ubytovacích a stravovacích služieb spolu s ďalšími službami cestovného ruchu tu tvoria 3. najväčšiu socio-ekonomickú aktivitu. Je to jedno z mála odvetví, ktoré vytvára stovky tisíc pracovných miest, prevažne pre mladých ľudí, bez ohľadu na účinky ekonomickej krízy. Navyše je to sektor tvorený prevažne malými, často rodinnými podnikmi. Celkovo ide v Európe až o 1,8 milióna podnikov, z ktorých 91 % zamestnáva menej ako 10 ľudí a až 99 % má do 50 zamestnancov. Sektor cestovného ruchu dáva v Európe prácu vyše 10 miliónom ľuďom (čo tvorí 4,5 % zamestnanosti na starom kontinente). Dôležitým faktom je aj to, že až 20 % z nich sú mladí ľudia do 25 rokov, ktorých zamestnanosť robí vrásky na tvárach národných vlád. A aj napriek dosahom ekonomickej krízy dokázal sektor turizmu v rokoch 2000 – 2010 v Európe vygenerovať až 2,5 milióna nových pracovných miest, čo predstavuje nárast zamestnanosti o 29 %. A keď sa na to pozrieme cez optiku finančného prínosu turizmu, potom ide o nezanedbateľný balík

až 236 miliárd eur ročne, pričom 60 % z tejto pridanej hodnoty pochádza z malých podnikov zamestnávajúcich menej ako 50 ľudí.

Turizmus a Slovensko

Slovensko z hľadiska svojho prírodného, kultúrneho a historického potenciálu je krajinou s veľkým potenciálom na ďalší rozvoj služieb cestovného ruchu s priamou väzbou na rozvoj miestnych komunit. „Cestovný ruch na Slovensku vytvára pracovné príležitosti tam, kde nie sú predpoklady pre iné odvetvia. Každé miesto vytvorené v cestovnom ruchu vytvára ďalšie dve miesta v nadväzujúcich odvetviach,“ upozorňuje Marek Harbulák, prezident Zväzu cestovného ruchu SR. Viac ako 90 % podnikov v cestovnom ruchu sú malé a stredné podniky. Rodinné firmy ako základ podnikania v cestovnom ruchu v mnohých vyspelých krajinách si preto podľa slov M. Harbuláka zaslúžia aj u nás pozornosť a podporu zo strany štátu, ale aj samospráv. Cestovný ruch okrem iného napomáha uchovávať a rozvíjať aj tradície. To sú hlavné prínosy k rozvoju komunit aj na Slovensku.

Dobрым príkladom pozitívneho vplyvu cestovného ruchu na rozvoj komunit sú aj činnosti všetkých organizácií a inštitúcií v cestovnom ruchu, ich aktivity a prezentácia regiónov nielen u nás doma, ale aj v zahraničí.

Aktivity na Slovensku

Na Slovensku sme si pripomenuli svetový deň turizmu viacerými aktivitami, organizovanými po celom Slovensku. V Košiciach sa napríklad konala konferencia pre aktérov v cestovnom ruchu v košickom regióne, venovaná situácii v aktívnom zahraničnom i domácom cestovnom ruchu. Expozície a výstavy kultúrnych inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja boli pri príležitosti Svetového dňa turizmu 27. 9. sprístupnené bezplatne. Krajská organizácia Bratislava Region Tourism zasa vyhlásila súťaž na tému: Cestovateľské zážitky z prázdninových ciest po Bratislavskom kraji. Viaceré z týchto aktivít podporila Slovenská agentúra pre cestovný ruch.

Zdroj:
ZCR SR, Hotrec

Škandinávia

V najznámejšom švédskom lyžiarskom stredisku Are jej medzinárodný prevádzkovateľ Ski Star investoval do troch lanových dráh od Leitnera. Šesťsedáčky „Sadelexpressen“ a „Fjalgardsexpressen“, ako aj štvorsedačka „Tegeliften“ sú teraz súčasťou zlepšenej ponuky pre lyžiarov v bývalom stredisku v centre Švédska, kde sa odohrávali svetové poháre v zjazdovom lyžovaní. Nové inštalácie lanoviek sa realizovali aj vo švédskych rezortoch Sälen a Lofsdahlen, ako aj v nórskejších strediskách Misvaer a Myrkdalen.

CD6C Sadelexpressen (Are / SE)

CD4C Krautkaser (Schönau / DE)

Nemecko

Nová štvorsedačka „Krautkaser“ je veľkým prínosom pre tréningové centrum Krautkaser pri Königssee, ktoré podlieha Nemeckej lyžiarskej asociácii (DSV).

Turecko, Azerbajdžan

Rok 2013 bol znovu v znamení silného rastu na tureckom trhu. Len v samotnom lyžiarskom stredisku Kayseri boli vybudované štyri lanové dráhy: jedna kabínová lanovka GD10, jedna šesťsedáčková a dve štvorsedačkové lanové dráhy. Spektakulárna kabínová lanovka sa vybuďovala vo štvrtom najväčšom meste Turecka – Burse. Ďalšie inštalácie boli realizované v Sivas, Bingol a Denizli-Tavas. V decembri minulého roka odovzdali v Qebele Mountain Resort v Azerbajdžane do prevádzky osemmiestnu kabínovú lanovú dráhu, ktorej súčasťou boli aj štyri luxusné kabíny „BMW Individual“.

GD8 Qafqaz 2 (Qebele / AZ)

GD8 Dohuk (Dohuk / IQ)

Irak, Rumunsko

V severoirackom Dohuku bola postavená 8-miestna kabínová dráha, ktorá teraz prepája nový luxusný rezidenčný komplex s nákupnými strediskami a reštauráciami s miestnou vyhladkovou destináciou. Pre nové lyžiarske stredisko Slánic Moldova v Rumunsku dodal Leitner novú štvorsedačkovú lanovú dráhu.

Kolumbia

Prvá mestská kabínová lanovka v meste Menizales sa tak osvedčila, že v roku 2013 bola inštalovaná nová GD10, ktorá spája autobusovú stanicu s významnou okrajovou štvrťou Villa Maria.

Nové lanovky v České republice (6. část)

Pohled z mostu horní stanice na trasu čtyřsedačky s oranžovými bublinami na Klínovci

Klínovec: Centrální, Krušné hory (2011)

Bezesporu největší investicí roku 2011 byla 1. etapa kompletní proměny lyžařského areálu na Klínovci. Jeho páteří se nyní stala moderní odpojitelná čtyřsedačková lanovka Doppelmayr s oranžovými bublinami a příznačným názvem Centrální, vedoucí ze současného miniareálu až na vrchol Klínovce, která nahradila lyžařský vlek Pařezovka a společně s lanovou dráhou ve SKI PARKU Červená Voda se stala prvními čtyřsedačkovými lanovkami s bublinami na území České republiky. První etapa zahrnovala i prodloužení sjezdovky Pařezovka na celkovou délku 1500 m (nová lanovka obslouží ale i stávající sjezdovky U zabitého a Přemostěná) s vybudováním přemostění přes silnici z Loučné pod Klínovcem na Boží Dar, rozšíření a prodloužení zasněžovacího systému včetně výstavby nové retenční nádrže s celkovou kapacitou 15 tisíc m³ a pořízení 25 nových sněhových děl, náhradu dvou původních lyžařských vleků v miniareálu za nový výkonnější, navýšení počtu bezpečnostních prvků a sítí a nový odbavovací systém umožňující společný skipas se sousedním německým lyžařským

areálem Oberwiesenthal. Tím vznikla Skiaréna Fichtelberg – Klínovec s 27 kilometry sjezdovek, 1 kabinovou lanovkou, 5 sedačkovými lanovkami a 10 lyžařskými vleků, dvou- a vícedenní skipasy budou automaticky platné v obou střediscích. Výstavba na Klínovci byla zahájena 10. července 2011 a již koncem srpna bylo na své místo usazeno všech 11 podpěr. Čtyři podpěry č. 4, 6, 7 a 8 v těžko přístupném terénu byly usazeny za pomoci vrtulníku Mi-8 slovenské firmy Techmont, pro ostatní

Trasa dvousedačkové lanovky Steurer v Čenkovicech

podpěry v méně náročném terénu postačil autojeřáb. Na přelomu září a října byly smontovány obě stanice (napřed horní vratná, poté dolní poháněcí a napínací) v designu UNI-G se slušivým černo-oranžovo-šedým barevným provedením a do pravidelného provozu byla nová lanovka uvedena 16. prosince 2011. Celková hodnota investice dosáhla 140 milionů korun.

Paseky nad Jizerou: Pizár, Krkonoše (2011)

Po delší době se nové lanovky dočkali také lyžaři v Krkonoších. V Pasekách nad Jizerou v areálu Pizár nahradila původní kotvový vlek použitá fixní čtyřsedačka Garaventa z roku 1991 s rozběhovým pásem, dovezená ze švýcarského Samnaunu, kde ji v roce 2010 nahradila nová šestisedačková lanovka s oranžovými bublinami s názvem Alp Bella–Muller. Po vybetonování patek podpěr a základů stanic bylo koncem srpna autojeřábem usazeno všech 10 podpěr. Následně byla provedena montáž obou stanic a pravidelný provoz lanovka zahájila 17. prosince 2011. Skiareál Pizár disponuje kromě čtyřsedačkové lanovky ještě dětským vlekem s délkou 210 metrů a lyžařskou školičkou s půjčovnou lyží.

Dolní poháněcí stanice čtyřsedačkové lanovky na Červenohorském sedle

Lyžaři mají na výběr ze dvou červených a tři modrých sjezdovek, které jsou z 80 % uměle zasněžovány. Areál je jak sjezdovými tratěmi, tak skipasem propojen se sousedními vleků patřící obci.

Čenkovice: Třebovská dvojka, Orlické hory (2011)

Čenkovice v Orlických horách se v roce 2011 staly již třetím domovem původní kramolínské fixní dvousedačky Steurer. Připomeňme, že úplně původně přepravovala tato lanovka mezi lety 1981 a 1997 lyžaře v rakouském středisku Werfenweng jako Wengeraubahn. V roce 2003 se opět rozjela v šumavském středisku Kramolín poblíž lipenské přehrady, zde se však příliš dlouho neohrála a již po pěti letech byla po nahrazení novou čtyřsedačkovou lanovkou prodána právě do Čenkovic. Před znovupostavením v Čenkovicích prošla ovšem technologie lanové dráhy výraznou omlazovací kúrou firmou Rony Elektronik – pohon s novým elektromotorem byl nově usazen ve volně stojící konstrukci, vratná stanice s hydraulickým napínáním byla dodána zcela nově a modernizací prošly také sedačky. Dráha s názvem Třebovská dvojka nahradila dva lyžařské vleků (Transportu a Tatrapomu) vedoucí na Bukovou horu a pro zvýšení komfortu lyžařů byla nově

vybavena rozběhovým pásem. Výstavba v Čenkovicích byla zahájena 14. června 2011 a na začátku září již byla usazena většina z 14 podpěr. Ve druhé polovině září pak byla zahájena montáž dolní poháněcí stanice a den před Štědrým dnem byla nová lanovka uvedena do pravidelného provozu. Téměř polovina z celkových nákladů, které dosahují částky 21 milionů korun, byla hrazena prostřednictvím dotace z Regionálního operačního programu. Kromě lanovky se v čenkovickém areálu nachází ještě šest lyžařských vleků a celková délka sjezdovek s obtížností červená a modrá dosáhne čtyř kilometrů.

Neodpojitelná čtyřsedačka na Čertovu horu v Dolní Moravici

Červenohorské sedlo: Velký Klínovec, Jeseníky (2011)

Ani moravští lyžaři nepřišli navzdory masivním investicím v uplynulých letech zkrátka a dočkaly se alespoň jedné nové lanovky v podobě použité fixní čtyřsedačky s rozběhovým pásem na Červenohorském sedle. Sedačková lanovka méně známého a dnes již neexistujícího výrobce SSG (Swoboda Seilbahnbau GmbH, dříve jednoduše Swoboda) pochází z rakouského střediska Königsleiten (součást známé Zillertal Areny), kde sloužila lyžařům od roku 1989 do roku 2011 pod názvem Königsleiten 2000, kdy ji nahradila osmikabinková lanovka s oranžovými okny. Na Červenohorském sedle nahradila lanová dráha zalomený lyžařský vlek na Velký Klínovec a přispěla tak k výraznému zvýšení komfortu v tomto areálu. Výstavba na Červenohorském sedle byla zahájena po prázdninách, pro montáž sedmi podpěr (z celkových šestnácti) v dolní části trasy nacházející se v těžko přístupném terénu byl v pátek 21. října využit vrtulník. Celkem bylo provedeno 26 letů v členění 7x tubus podpěry, 7x hlava podpěry a 12x kladková baterie a celá akce nezabrala víc než 4 hodiny. Pravidelný provoz byl zahájen 21. ledna 2012. Kromě čtyřsedačkové lanovky nabízí skiareál ještě 7 lyžařských vleků a více než pět kilometrů sjezdových tratí všech náročností.

Dolní Moravice: Čertova hora, Jeseníky (2011 – 2012)

Po vybudování neodpojitelné čtyřsedačkové lanovky Tatrapoma (dnes Tatralift) v roce 2007 ve Skiareálu Avalanche byla na podzim 2011 na protějším svahu zahájena výstavba druhé lanovky v Dolní Moravici. Jde o použitou čtyřsedačku z roku 1994 s rozběhovým pásem, vyrobenou v kooperaci výrobců Doppelmayr (stanice, sedačky) a De Pretis (podpěry) pocházející z rakouského Gerlosu (součást Zillertal Areny), která zde byla pod názvem Falschbachbahn provozována od roku 1994 a v roce 2010 uvolnila místo nové osmimístné kabinkové lanovce Doppelmayr. Lanová dráha, která nenahrazuje žádný lyžařský vlek, je v nové lokalitě na svahu Čertovy hory (pozor, neplést s Harrachovem) dlouhá 711 metrů při převýšení 129 m a měla se rozjet již v lyžařské sezóně 2011/2012, avšak montáž její strojní technologie mohla být zahájena až v listopadu, a tak padlo rozumné rozhodnutí lanovku v klidu dokončit až následujícím roce. Ještě na podzim byly smontovány všechny podpěry a horní stanice, po zimní přestávce pak byla na jaře dokončena montáž dolní stanice. Následně bylo v létě rozvinuto a zapleteno

Vyhřívání sedačky v Červené Vodě jsou nově vybaveny bublinami

dopravní lano a na své místo usazeny sedačky. Do provozu byla nová lanovka ve skiareálu Čerták uvedena 26. prosince 2012, provozovatelem je firma Ski Karlov.

Poslední, avšak o to zajímavější novinkou zimní sezóny 2011/2012 byla úprava sedaček s novou investicí do osazení bublin na odpojitelnou čtyřsedačkovou lanovku Leitner ve SKI PARKU Červená Voda z roku 2010. Sedačky jsou vybaveny také komfortním

měkkým čalouněním v zeleném barevném provedení, systémem vyhřívání a bezpečnostní pojistkou Kid Stop. Lanová dráha v Červené Vodě se tak svým komfortem zařadila na první místo sedačkových lanovek v České republice a je plně srovnatelná s v současnosti budovanými lanovkami v alpských střediscích.

Text a foto: Radim Polcer

Technické parametry:

	Klínovec	Pizár	Čenkovice	Červenohorské sedlo	Dolní Moravice
Dolní stanice	955 m n. m	686 m n. m	740 m n. m	872 m n. m	690 m n. m
Horní stanice	1243 m n. m	852 m n. m	947 m n. m	1160 m n. m	819 m n. m
Šikmá délka	1235 m	720 m	940 m	1052 m	711 m
Převýšení	288 m	166 m	207 m	288 m	129 m
Počet podpěr	11	10	14	16	9
Průměr dopravního lana	38 mm	38 mm	36 mm	41 mm	41 mm
Výkon hlavního pohonu	290 kW	210 kW	160 kW	315 kW	132 kW
Počet sedaček	89	95	147	130	94
Vzdálenost sedaček	30,0 m	15,1 m	12,9 m	15,2 m	15,3 m
Čas jízdy	4,4 min	5,2 min	6,4 min	7,3 min	4,9 min
Dopravní rychlost	5,0 m/s	2,3 m/s	2,5 m/s	2,4 m/s	2,4 m/s
Přepravní kapacita	2400 os/h	2240 os/h	1440 os/h	2273 os/h	2262 os/h
Typ	4-CLD-B-0	4-CLF		4 - SB	4-CLF
Výrobce	Doppelmayr	Garaventa	Steurer	SSG	De Pretis

SKÚTRE EŠTE VÝHODNEJŠIE

ZĽAVY OD 700€ DO 1000€

Splátkový kalendár podľa dohody
Pri prevzatí skútra platba iba DPH (20%)

**záruka
30
mesiacov**

importér: Neresnícka cesta 3A, Zvolen
tel.: 045/5324 003, 0903 810 150
servis@autoraster.sk
www.autoraster.sk

obchodné zastúpenie: Motocentrum KM Stanislav Baláž, Hlavná 9, 059 21 Svit, e-mail: balazstano@pobox.sk
tel./fax : 052/7755 169 0903 607 257 www.motocentrumkm.sk

!!! MODELY S ELEKTRONICKOU PREVODOVKOU SO ZÁRUKOU 3 ROKY NA PREVODOVKU !!!

BEZPEČNOSŤ

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

LANOVÉ DRÁHY

ZASNEŽOVACIE SYSTÉMY

One partner, many solutions

Architekt inovatívnych riešení pre
 vybavenie horských stredísk

MND Eastern Europe - Zeleznica 1095 - 05801 POPRAD - SLOVAKIA - Tel. : +421 52 77 21 649 - Fax : +421 52 77 21 649 - mndeasterneurope@mnd-group.com - www.mnd-group.com

Zasnežuj s elitou - Supersnow 700A

www.supersnow.eu

